

2025'te Küresel Moda Tedarik Zinciri Jeopolitik Gelişmelerden Nasıl Etkilenecek?

<https://www.just-style.com/features/how-will-geopolitics-impact-the-global-fashion-supply-chain-in-2025/?cf-view>

2025 yılı itibariyle küresel pandeminin moda tedarik zincirini altüst etmesinin üzerinden beş yıl geçmiş olacak. Moda tedarik yöneticileri, tedarik zinciri dayanıklı kılmak için çeşitlendirmenin kritik olduğunu fark ettiler. Bazı moda markaları da tedarikçileri birer iş ortağı olarak görmeyen herkesin başarısı için önemli olduğunu kavradı.

2025'te Modayı Bekleyen Başlıca Jeopolitik Tehditler Neler?

Delaware Üniversitesi Moda ve Tekstil Çalışmaları Profesörü Dr. Sheng Lu, 2025'te moda tedarik zincirini etkileyen ana jeopolitik tehditlerin halihazırda devam eden krizler olduğunu belirtiyor.

Kızıldeniz krizine ilişkin olarak, büyük taşıyıcı firmaların Kızıldeniz'i bypass ederek rotalarını değiştirmesi nedeniyle 2024'te Süveyş Kanalı'ndan geçen konteyner hacmi 2023'e kıyasla %75 azaldı.

Dr. Lu'ya göre ayrıca;

- Güneydoğu Asya'dan ABD Doğu Kıyısı'na ulaşım süresi %40'tan fazla arttı
- Güneydoğu Asya'dan Avrupa'ya sevkiyat süreleri %30'dan fazla uzadı
- Çin'den Avrupa'ya ulaşım süreleri %25 arttı

Ancak Dr. Lu, Gazze'deki ateşkesin bu krizin hafiflemesine yardımcı olabileceğini ve 2025'te deniz taşımacılığının kademeli olarak eski rotalarına dönebileceğini belirtiyor.

Öte yandan, McKinsey & Company'nin "Yeni Jeopolitik Belirsizlikle Başa Çıkmak" başlıklı podcast'ine göre, Avrupa şirketleri Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle şimdiden 100 milyar dolarlık değer kaybına uğradı.

ABD-Çin Ticari İlişkileri

Aside from ongoing conflicts, Dr Lu suggests a rocky US-China relationship during Trump's second term is a key "concern".

Dr. Lu, Trump'ın ikinci döneminde ABD-Çin ilişkilerinin daha da zorlu hale geleceğini ve bunun önemli bir endişe kaynağı olduğunu belirtiyor:

- "America First Trade Policy" kapsamında yeni gümrük vergileri gelebilir.
- Çin'in ABD ile Kalıcı Normal Ticaret İlişkisi (PNTR) iptal edilebilir.
- ABD ve Çin'deki şirketlere yeni yatırım kısıtlamaları getirilebilir.

ABD'den Dünyanın Geri Kalanına Yönelik Gümrük Vergisi Politikaları

Uluslararası Giyim Federasyonu (IAF) genel sekreteri Matthijs Criete, ABD'nin yüksek gümrük tarifelerinin küresel moda endüstrisi için ciddi bir tehdit oluşturduğunu söylüyor.

Euratex (Avrupa Tekstil ve Konfeksiyon Sektörünün Sesi), Trump'ın AB mallarına ek vergi uygulama tehdidinden büyük endişe duyuyor.

Bu tür önlemler, Çin'in AB pazarına fazla kapasite yönlendirmesine ve haksız rekabetin ortaya çıkmasına neden olabilir.

Criete'ye göre markalar, gümrük vergilerinin maliyetini doğrudan tüketiciye yansıtmak yerine üreticilere yüklemeye çalışacak.

IAF, artan düzenleyici yükler, iklim değişikliği ve ticaret yollarındaki aksaklıkların tedarik zinciri maliyetlerini artırdığını vurguluyor. Bu nedenle, moda endüstrisinin tedarik zinciri verimsizliklerinden kaynaklanan maliyetleri azaltması gerekiyor.

Çin, ABD dışındaki ticari ortaklıklarını genişletiyor

Çin-ABD rekabetiyle bağlantılı bir başka tehdidin de Çin'in "Kuşak ve Yol Girişimi (BRI) ve Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP) üyeleriyle ticari ilişkilerini genişletmesi" olduğunu belirten Dr. Lu, 2022 yılından bu yana RCEP'te yer alan Doğu Asya Ülkeleri Birliği üyelerinin (ASEAN) ABD'yi geride bırakarak, özellikle tekstil hammaddeleri açısından Çin'in en büyük tekstil ve hazır giyim ihracat pazarı haline geleceğini ifade ediyor.

Benzer bir şekilde 2024 yılında Çin'in tekstil ve hazır giyim ihracatının yarısından fazlasının BRICS üyelerine gittiğini söyleyen Dr. Lu, "Çin'in, Brezilya'dan pamuk ithalatını artırması ve aynı zamanda Dominik Cumhuriyeti-Orta Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (CAFTA-DR) üyesi olan Nikaragua ile yeni bir ticaret anlaşması imzalaması nedeniyle Çin'in Güney ve Orta Amerika ülkeleriyle güçlendirilmiş ticari bağları, bölgesel tekstil ve ticaret sektörünü karmaşık hale getirebilir. hazır giyim ticareti aşağıya doğru akıyor" diye açıklıyor.

Döviz Dalgalanmaları ve Enflasyon

IAF başkanı Cem Altan, Türkiye, Bangladeş ve Vietnam gibi kilit kaynak bölgelerindeki ekonomik istikrarsızlık ve enflasyonist baskıların 2025 yılında fiyatlandırma ve maliyet yapılarını etkilemeye devam edeceğini belirtirken, artan maliyetler ve marj baskılarının artan nakliye maliyetleri, alternatif kaynak bölgelerindeki yüksek işçi ücretleri ve daha katı sürdürülebilirlik düzenlemelerine uyum gibi başlıkların kâr marjları üzerinde baskı oluşturduğunu vurguladı.

İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik

Uluslar iklim ve çevre yönetimi konusunda bölünmüş durumdayken, moda şirketleri iklimle bağlantılı tedarik zinciri kesintileriyle daha sık karşılaştığını belirten Dr. Lu, ABD'nin Paris Anlaşması'ndan çekilmesinin Çin ve Hindistan'ı emisyon azaltma taahhütlerini yerine getirme konusunda daha tereddütlü hale getirebileceğini ve iklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik küresel çabaları engelleyebileceğini öne sürüyor.

Bu aynı zamanda ABD merkezli moda şirketlerini ticari operasyonlarının çevresel etkilerini hafifletmeye yönelik çabalarını gösterme konusunda dezavantajlı duruma düşürebilir; özellikle de birçok ABD moda markasının pek çok çevre düzenlemesinin yeni uygulamaya konulduğu veya geliştirilmekte olduğu Avrupa'da satış yapmasından dolayı.

ABD moda sektörü, jeopolitik tehditlerle başa çıkmak için yakın kıyıya ve sorumlu kaynak kullanımına odaklanıyor

Amerikan Giyim ve Ayakkabı Birliği (AAFA) CEO'su ve başkanı Steve Lamar, birbirine bağlı bir küresel tedarik zincirine duyulan ihtiyacı sürdürüyor.

Bu jeopolitik ortamda her an yeni fırsatların ve zorlukların ortaya çıkabileceğini, bu nedenle bilgi ve ortaklığın anahtar olacağını öne süren Lamar, rekabetçi kalmak ve dayanıklılık oluşturmak için şirketler çevik, katılımcı ve bilgili olmalarının isteneceğini, açıkça tanımlanmış, uygulanabilir, etkili, öngörülebilir ve şeffaf ticaret, gümrük, lojistik, etiketleme ve ABD üretim politikalarını içeren akıllı ticaret paketlerini savunmak için AAFA'nın üyeleriyle birlikte hareket edeceğini ifade etti.

ABD'deki dikilmiş ürün tedarikçilerine yönelik sektör birliği olan Amerika Kıtası Dikiş Ürünleri Ekipmanları ve Tedarikçileri (SPESA) ise Amerika kıtasındaki kıyıya yakın çalışmanın ve üretimi ABD'ye yeniden bağlamanın mevcut jeopolitik tehditlerin çoğunun üstesinden geleceğini öne sürüyor. SPESA, aktif giyim markalarının programlarını geri getirmesiyle kıyıya yaklaşmanın gerçekleştiğini ekliyor ancak "bu yıl daha fazlasının gelişeceğini ve büyüme arayışında olacağını tahmin ediyor."

Asya'nın moda tedarik zinciri, ABD-Çin ticaret savaşının yeni kazananlarını öngörüyor

Sri Lanka'dan Birleşik Giyim Birliği Forumu (JAAF) Genel Sekreteri Yohan Lawrence Asya moda tedarik zincirinin "jeopolitik kaygılara son derece duyarlı" olduğunu, özellikle Sri Lanka için ufukta görünen en büyük savaşın Çin'den ve potansiyel olarak diğer

lkelerden gelen hazır giyim ürünlerine yönelik potansiyel gümrük vergilerinin "etki yaratacağı" ABD-Çin ticaret savağı olduğunu kaydediyor.

Sri Lanka'nın bu durumdan faydalanabileceği düşünülürken, daha önce Vietnam gibi ülkelerin bundan faydalandığı, Sri Lanka'nın küresel değer zincirinin küçük bir parçası olduğu bilinmesine rağmen, faydalanılabilecek bir dış şans olduğuna inanılıyor. Lawrence "teknolojiden yararlanarak evik tedarik zincirleri oluşturmak, lojistiği optimize etmek ve verimliliği artırmak, aksaklıkların etkili bir şekilde yönetilmesine yardımcı olacak" derken, uyarılma ve işbirliğine öncelik verilmesi gerektiğini, yerel olarak üretilen ipliklere sahip olmanın, yerel olarak eksiksiz bir tedarik zinciri sağlayacağını ve bunun markalar için stratejik bir avantaj olduğunu belirtiyor.

Lawrence ayrıca büyüme potansiyeli olan geleneksel olmayan pazarlara tercihli pazar erişimi ararken mevcut ABD, AB ve İngiltere pazarlarını korumak için iki yönlü bir yaklaşım öneriyor.

Orta Amerika kıyıya yakın rekabet avantajını kaybetme riskiyle karşı karşıya

Yakından tedarik esasen birçok jeopolitik tehdidi aşmanın yolu olup, Dominik Cumhuriyeti-Orta Amerika bölgesi, dünyanın en büyük moda tüketicisi pazarı olan ABD'ye coğrafi olarak yakın olmanın avantajlarından yararlanmakta.

Guatemala'nın giyim ve tekstil sektörünü temsil eden VESTEX, ülkenin ihracatının %75'inin ABD'ye yapılmasından dolayı, ABD ticaret politikasındaki olası değişikliklerden endişe duyduklarını belirtti.

VESTEX, ek gümrük vergilerinin rekabet gücünü azaltabileceğinden ve uzun vadeli büyüme beklentilerini tehlikeye atabileceğinden korkarken, ABD SHIPS Yasası'nın potansiyel onayı, Guatemala ve Orta Amerika için de geniş kapsamlı etkiler yaratabilir. SHIPS Yasası esas olarak Çin ürünlerini hedef olsa da, Guatemala da dahil olmak üzere diğer ticaret ortaklarını etkileyebilecek bir emsal oluşturabilir.

ABD'ye yapılan ihracatın bir kısmında ABD bayraklı gemilerin kullanılması zorunluluğunun lojistik maliyetlerini arttıracadı belirtirken, ayrıca önemli gzerghlarda ABD bayraklı gemilerin sınırlı bulunabilirliği, gecikmelere, operasyonel kısıtlamalara ve küresel taşıyıcılarla yapılan sözleşmelerin yeniden müzakere edilmesi gerekliliğine yol açabilir.

Yine de VESTEX bu yeni jeopolitik zorluklardan fırsatlar doğabileceğini düşünüyor.

Guatemala'nın ABD'ye yakınlığı ve bölgede, Panama'dan sonra faaliyette olan en büyük ikinci limana sahip olması, lojistik altyapı yatırımları açısından potansiyel sunmakta.

VESTEX, Guatemala'nın liman verimliliğini artırarak, daha büyük gemiler için kapasite genişleterek ve liman, hava ve kara taşımacılığını entegre eden çok modlu lojistik ağlarını

güçlendirerek yakın tedarik stratejilerinde kilit bir oyuncu olabileceğini ifade ederken, ABD şirketlerinin üretimi giderek daha fazla oranda ABD'ye taşıdığını, Guatemala tekstil endüstrisinin güvenilir bir ortak haline gelebileceği ve daha hızlı, daha uygun maliyetli çözümler sunarak lojistik zorlukları rekabet avantajına dönüştürebileceği ifade ediliyor.

Trump Çin'den Uzaklaşırken Türkiye ise ABD'de Pazar Payının Artmasını Bekliyor

İHKİB Başkan Yardımcısı Mustafa Paşahan ise Türkiye'nin hazır giyim ve tekstil sektörünün jeopolitik değişimlerden doğrudan ve olumsuz etkilendiğini söylerken, uzun vadede Türkiye'nin hazır giyim sektörü yüksek seviyede uyum sağlama yeteneğini ve pazarları ile ürünleri hızla çeşitlendirme kapasitesini kanıtladığını vurguladı.

Paşahan, 2025'in ilk yarısının Türkiye için özellikle zorlayıcı olacağını, ancak uzun vadede yeni fırsatlar görebildiğini belirtirken, örneğin Trump'ın küresel ölçekte farklı bir ekonomik ve siyasi gündemi takip edeceğini ve bunun mevcut tedarik zinciri kanallarını olumsuz etkilemesinin bekleneceğini, ancak Türkiye için yeni bir fırsat yaratabileceğini de vurguladı.

“Yeni Trump yönetimi ile birlikte, ABD'nin Çin'den uzaklaşma stratejisini sürdürmesini bekliyoruz. Bu bağlamda, Türkiye'yi ABD pazarında ortaya çıkacak boşlukları doldurabilecek en güçlü adaylardan biri olarak görüyoruz.” Diyen Paşahan, ana odaklarının ABD pazarında Türkiye'nin pazar payını artırmak olduğunu, Türkiye'nin, tedarik zincirinin tüm bileşenlerini kendi sınırları içinde tamamlayabilen az sayıdaki ülkelerden biri olduğunu ve güçlü bir altyapıya sahip olduğunu kaydetti.

ABD'nin uzaklaşmayı planladığı Doğu Asya ülkelerinden sağlanan girdilerin Türkiye'deki payının oldukça düşük ve sınırlı olduğunu ekleyen Paşahan, küresel çapta siyasi ve ekonomik istikrarsızlığın devam ettiğine, özellikle Türkiye'ye yakın bölgelerde bu durumun belirgin olduğuna dikkat çekti. Buna ek olarak, ABD'nin Paris İklim Anlaşması'ndan çekilmesi gibi son ekonomik ve siyasi hamlelerinin, küresel tedarik zincirlerinde doğal bir kaymaya yol açabileceğini belirten Paşahan, sektörün önümüzdeki yıllarda yeni ticaret dinamiklerine uyum sağlamanın gerekeceğini ifade etti.